

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Parastasul pentru martirii din Beliş . . . Red.
Încheierea festivă a anului școlar la Acade-
mia Teologică . . . Rap.
Instalarea noului protopop gr.-cat. la Cluj * * *

Blândeța . . . Pr. Ion Goron.
Cronică.
Comunicat dela Asoc. Clerului ort. „A. Șaguna”.
Concurs: Pentru întregirea parohiei Caianu.

Parastasul pentru martirii din Beliş.

În multiplele preocupări de ordin bisericesc și administrativ, P. Sf. Sa Episcopul nostru *Nicolae Ivan*, și-a adus aminte și și-a făcut răgaz pentru comemorarea celor 45 martiri ai timpului de revoluție din 1918, din Beliş (Bălcești) omorâți și apoi arși de garda sălbaticilor lui Urmânczy. P. Sf. Sa exprimându-și dorința de a săvârși un parastas pentru odihna sufletelor acestor martiri, harnicul nostru protopop *Aurel Muntean* din Huedin, a organizat o adevărată serbare din acest prilej, în cadrele despărțământului „Astrei” pe ziua de Duminecă 22 Iunie a. c. în locul serbărilor, devenite anuale, organizate tot de P. On. D-sa, la Piatra-Fântânelelor.

În ziua de Sâmbătă 21 Iunie c. P. Sf. Sa însoțit de P. On. protoierei D. Antal și Gh. Oprean și diaconul V. Bogdan, în drum spre Beliş a vizitat parohiile Dumbrava, Păniceni, Mănăstireni, Văleni, Calata și Călățele.

La intrarea în parohia Dumbrava, P. Sf. Sa a fost întâmpinat de un grup de călăreți a cărui conducător a urât bun venit. În mijlocul satului la o poartă triumfală P. S. Sa a fost salutată de către primpretorul plasei D. Balomiri, iar în poarta curții bisericii P. On. protopop A. Muntean a bineventat pe P. Sf. Sa în numele clerului și poporului credincios din protopopiatul Huedin, făcând un scurt istoric al tractului și al reînființării lui. P. Sf. Sa mulțumind în câteva cuvinte, invită pe toți în biserică, în a

cărei ușă este salutată, cu crucea și evanghelia, de către venerabilul preot *Iosif Stănescu*.

În biserică plină de credincioși P. Sfinția Sa ține o cuvântare exprimându-și bucuria și dragostea cu care a venit în această parohie, mai ales că împrejurările l-au împedat să participe la sfințirea bisericii. Dându-le o seamă de sfaturi duhovnicești le mulțumește pentru frumoasa primire ce i s'a făcut. După cetirea unei rugăciuni de binecuvântare P. Sf. Sa s'a întreținut câteva minute cu credincioșii, apoi am plecat mai departe. Trecând drumul prin marginea parohiei *Păniceni*, preotul Teotelecan, cu o seamă de credincioși a întâmpinat și bineventat pe P. Sf. Sa. În răspunsul dat le-a promis că această parohie o va vizita ocazional, cât de curând.

De aici am continuat drumul la Mănăstireni. Aici în apropierea bisericii, în jurul unei porți triumfale, s'au adunat o mare mulțime de credincioși în haine de sărbătoare. P. Sf. Sa a fost bineventat de notarul cercual și de preoții *Emil Mureșan* și *V. Roșescu*. Intrați cu toții în spațioasa biserică P. Sf. Sa a rostit poporului o cuvântare plină de arhipăstorești îndrumări privitor la viața creștinească ce trebuie să o ducă, încheind cu cetirea unei rugăciuni de binecuvântare.

În parohia *Văleni* preotul *V. Moldovan* și celelalte autorități de asemenea au întâmpinat pe P. Sf. Sa cu cuvântări de bineventare, între ei și o fetiță de școală cu

un buchet de flori. Biserica fiind prea departe n'a putut fi vizitată.

Pr. Teodor *Toader* și credincioșii săi din *Calata* au făcut P. Sf. Sale o tot așa de frumoasă primire ca și cei din *Dumbrava* și *Mănăstireni*. După cuvântările de bineventare, toți s'au adunat în biserică unde P. Sf. Sa le-a ținut o cuvântare. Pentru câteva momente P. Sf. Sa s'a oprit și în casa ospitalieră a preotului T. *Toader*.

În drumul ce trece prin *Călățele* spre *Beliș*, ne-a întâmpinat cu popor mult în fața unei porți triumfale pr. C. *Condor*.

De aici am intrat în munți pe un drum neîngrijit, pe care *Moșii* noștri fac transporturi grele de scânduri. Cu aceasta își mai câștigă unii pâinea de toate zilele, și autoritățile ar avea obligațiunea să le întrețină în formă practicabilă drumurile, căci piatră este destulă, numai trebuie sfărâmată și așezată. Dl. prefect al județului, — care încă a străbătut acest drum, — credem că va și face demersuri pentru repararea lui, mai ales că-i drum județan. Deodată cu repararea va dispune să se pună parapete la toate marginile prăpăstioase de drum, în deosebi la cele de deasupra *Belișului*, unde dacă ar scăpa vre-o căruță nu s'ar putea opri până în *Someș*.

Ajunși cu bine în *Beliș*, la intrare ne întâmpină popor mult, în frunte cu pr. *Virgil Petăr* care salută pe P. Sf. Sa. În cuvântul de răspuns și mulțumire pentru frumoasa primire, P. Sf. Sa le promite că le va sta într'ajutor pentru îndreptarea drumurilor și sanarea nevoilor cari bântuie aceste ținuturi.

P. Sf. Sa și suita au fost găzduiți în casa ospitalieră a pr. D. *Munteanu* și fiului d-sale.

Belișul e mai mult un cătun decât o comună, compus din câteva case, unele în grupuri compacte, altele răslețite pe marginea celor trei văi ce se întâlnesc aici, revărsându-se în *Someș*. Centrul e cuprins de depozitele de butuci și stațiunea de transport pe funicular a fabricii *Groedel* din *Călățele*. La vale pe cursul *Someșului* e întâi fabrica de cherestea D. *Munteanu*, apoi *Ocolul silvic*, învecinat de o insulă împădurită și o coastă estinsă, acoperită cu cea mai frumoasă pădure de brad. În față, cum

vii dinspre *Călățele*, pe un platou ridicat se răsfață falnicul castel al lui *Urmânczy*, azi pustiu și nelocuit, iar în coasta platoului biserica castelului, azi devenită biserică ortodoxă. În spatele castelului înainte vreme era o pădure de brazi tot așa de frumoasă ca și cea de lângă *Ocolul silvic*, azi e tăetură neîmpădurită. Ca să și apere castelul și pădurile, *Ioan Urmânczy* la izbucnirea revoluției din 1918, a cerut fratelui său *Nândor*, atunci deputat, o companie de soldați. La un apel al deputatului s'a adunat o ceată de gardiști, ofițeri și soldați mercenari și a venit cu ei la *Beliș*. Plini de cea mai sălbatică ură contra românilor dornici de libertate, fără a ști dacă armeanul lor *Urmânczy* maghiarizat — abea de o generație, — a suferit sau nu vre-o pagubă s'au năpustit cu moarte asupra tuturor românilor ce le-au eșit în cale. Pe cine au întâlnit au împușcat fără nici o vorbă sau judecată. Până ce oamenii au dat de veste refugiindu-se în păduri, 45 de inși, — între ei două femei — din *Giurcuța*, *Beliș*, *Arada*, *Mănăștur*, *Mărișel* etc. au fost împușcați și apoi vre-o 34 — unii încă în agonie — au fost aruncați în foc ca să ardă, ceilalți 11 au fost înmormântați de rudele lor. Cenușa și osemintele rămase, au fost înmormântate pe locul rugului, în stânga drumului, loc azi însemnat cu o cruce mare de lemn și un mormânt bine îngrijit și îngrădit.

În ziua de *Duminecă*, 22 *Iunie*, la acest mormânt de adevărați martiri ai neamului românesc, s'au adunat pioși peleri din toate satele din jur în număr de peste trei mii. În biserică neîncăpătoare pentru marea mulțime de credincioși, după ce a fost sfințită de P. Sf. Sa *Episcopul* nostru *Nicolae Ivan*, asistat pe lângă protoiereii amintiți de preoții: T. *Toader*, C. *Condor*, V. *Petăr*, V. *Ferghete*, Al. *Fodor*, M. *Nicola*, N. *Făt*, V. *Roșescu*, I. *Chiuhan*, V. *Moldovan*, E. *Mureșan*, Tr. *Gal*, și C. *Brișan*, s'a săvârșit o înălțătoare sf. *Liturghie*, cu răspunsuri date de corul *Academiei teologice* sub conducerea prof. Dr. V. *Petrașcu*. A urmat servirea parastasului pentru cei morți, căci începând o ploaie torențială nu s'a putut merge la mormânt, așa după cum se proiectase. Sfârșit parastasil, în duioase cântări funebre storcătoare de lacrimi, P. Sf.

Sa plin de emoție a rostit — în rezumat — următoarea cuvântare:

„Spre sfârșitul anului 1918 o parte din țara noastră trăia într'o groază nemai pomenită. Oștirile românești încă nu puteau străbate decât până la Mureș, căci așa hotărâseră mai marii popoarelor. Toți cei de peste linia demarcațională au trăit zile de groază fiind siliți să se refugieze unde numai puteau. Mulți dintre frunțașii românilor au fost condamnați la moarte iar unii din ei chiar omorâți în mod mișcesc de gardele maghiare. Intre județele terorizate de garde a fost și județul Cluj, și sălbătăcia desfășurată de ele a culminat aici la Beliș.

Proprietari străini și de neam și de locuri s'au înstăpânit mai înainte în aceste ținuturi, pe pământ, pășuni, păduri, ape chiar și pe aer încât bieții români erau siliți să trăiască în adevărată iobăgie, globiți și asupriți de toți.

Când s'au ivit zorii libertății pentru care a înebunit lancu, au murit Horia, Cloșca și Crișan cu soții lor, a trebuit să se mai aducă o ultimă jertfă a celor 45 de nevinovați împușcați mișesește de banda de fiare sălbatice, de tigri maghiari ai lui Urmânczy, apoi arși pe rug, unii chiar înainte de a-și fi dat ultima răsufflare.

Ca arhieru de mult doream să'mi împlinesc o datorință față de acești mucenici ai neamului. Abea acum am putut veni să vărs o lacrimă de durere pentru sufletul lor. Ei au murit fiindcă au fost români și foștii stăpânitori voiau să rămână și pe mai departe stăpâni peste codrii și pământul nostru, ca storcându-le bogăția să poată trăi în belșug și desfrânare. Criminalul a fost armeanul Urmânczy, pe care nu-l muștră conștiința pentru înzecita crimă săvârșită asupra unor oameni nevinovați.

Își exprimă apoi dorința de a cunoaște pe toți cei rămași orfani sau văduve, că să le putem veni într'ajutor. Se cade să fie răsplătită și cinstită o astfel de jertfă, atât pentru generațiile de acum ca și pentru cele viitoare. Noi trebuie să avem o generație de muncă și de cinste. Numai așa se va revărsa darul lui Dumnezeu, asupra noastră, dacă vom fi temători de Dumnezeu, îndeplinitori de porunci și legi.

Mai departe trebuie să ne sprijim mai mult unii pe alții; când avem medicii și advocații noștri să recurgem la ajutorul lor, nu să alergăm la străini cum mi dat să văd de atâtea ori. Trebuie să avem mai multă dragoste unii față de alții și mai multă demnitate și conștiință a nobleței și superiorității neamului nostru față de alte popoare.

Înainte de încheiere adresându-se credincioșilor din Beliș, P. Sf. Sa a spus: „aș putea să vă fac o mică muștrare pentru faptul că acestei biserici, cu toate că e de atâta timp în folosința noastră îi lipsește iconostasul. Nu e un lucru mare, și voi fi foarte mulțumit când voi afla că s'a îndeplinit și această lipsă“. Incheie apoi cerând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra tuturor.

Ce privește iconostasul, țin să notez că pr. D. Munteanu și familia a oferit suma de 5 mii Lei pentru facerea iconostasului. Parohia încă are 5 mii, ar mai trebui vre-o 20.000 Lei.

Dl prefect Dr. *Adam Popa*, în cuvântarea sa frumoasă a spus: Am venit și eu cu gând smerit ca atunci când se ține parastas pentru ultimii mucenici ai neamului să aduc omagiul de recunoștință. Aceste plaiuri au cunoscut multe jertfe de sânge ale neamului nostru și a fost dat să o cunoască și pe aceasta cea mai groaznică, înainte de a vedea împlinită marea zi a libertății neamului nostru. A fost ultima floare de sânge pe coroana de jertfe a neamului.

Promite că va interveni la cei mai mari pentru ajutorarea celor rămași. Își mai ia angajamentul ca să ridice un monument vrednic pe mormântul martirilor din Beliș.

Au mai vorbit d-na M. Georgescu în numele Soc. Fem. ort. române, dl pr. Virgil Pop în numele Astrei, dl Georgescu, din partea școalelor. Ultimul a vorbit protopopul A. Muntean. P. On. D-sa anunță, că serbările naționale dela Piatra-Fântânelor anul acesta vor rămânea, fiind înlocuite cu această serbare. Mulțumește P. S. Sale pentru osteneala depusă și pentru înălțarea acestei pioase comemorări, apoi d-lui prefect pentru angajamentele luate. Incheie făcând elogiul faptelor mărețe ale înaltașilor.

Incetând ploaia toată lumea s'a scoborât din biserică la mormânt, unde prot. D. Antal a servit un parastas și a cetit rugăciunea de deslegare. Aici au mai vorbit dnii dr. Isaicu președintele Uniunii voluntarilor, fostul căpitan Șiancu făcând istoricul celor întâmplate aici în 1918, apoi dl prefect al județului.

A urmat o masă comună pentru ivițați, iar după masă s'a continuat desfășurarea programului serbărilor populare, conferințe și cântări.

Dela această serbare s'a trimis M. Sale Regelui următoarea telegramă:

„În numele populației românești a Moșilor din comuna Bălcești și comunele din jur, întrunită în număr de mai multe mii, pentru de-a aduce omagiul ei mucenicilor arși pe rug de tiranii stăpâni de ieri în anul 1918, ne îndreptăm gândul spre M. Voastră rugând pe atotputernicul Dumnezeu, ca domnia M. Voastre, clădită pe atâtea jertfe a mucenicilor neamului românesc și înconjurată de dragostea întregii națiuni, să fie îndelungată și plină de roade spre binele neamului întreg și populației Moșilor credincioasă de totdeauna tronului“.

Deasemenea s'a trimis o telegramă și d-lui Prim-ministru.

Din partea M. Sale Regelui Carol II-lea, Prea Sfinția Sa a primit următorul răspuns:

„M. Sa Regele a binevoit a mă autoriza să Vă exprim prea călduroase mulțumiri ale Maiestății Sale pentru frumoasele urări ale Prea Sfinției Voastre. — Secretar particular al M. S. Regelui C. Dimitrescu“.

Iar din partea d-lui Prim-ministru: „Viu impresionat de duioasa pomenire a morților dela Bălcești, mulțumesc pentru atențiune“.

Incheierea festivă a anului școlar la Academia Teologică.

Martți, în 24 Iunie a. c. s'a făcut printr'o solemnitate impunătoare incheierea festivă a anului școlar 1929/30 la Academia Teologică. Această frumoasă serbare s'a săvârșit în prezența P. Sf. Sale Episcopului *Nicolae Ivan*, a membrilor Consiliului Eparhial, a corpului didactic, a membrilor clerului parohial și a unui select număr de in-

telectuali. Câtă vreme nu avem un local corespunzător, și de astădată întreg festivalul s'a săvârșit în Biserica noastră ortodoxă.

S'a oficiat sf. Liturghie în sobor, după care a urmat un *Te-Deum* săvârșit de Rectorul Academiei Df. I. Vască, prof. Dr. A. Buzdug, Directorul internatului teologic Pr. I. Goron și Pr. I. Cociuban. Răspunsurile au fost date de corul teologilor sub conducerea d-lui prof. Dr. V. Petrașcu. După încheierea serviciului divin, dl Rector Dr. I. Vască, rostește o impresionantă cuvântare, în care relevază momentele mai însemnate, petrecute în ultimul an școlar la Academia.

Academia a avut în ultimul an 112 studenți înscriși, dintre cari 11 termină acum.

Academia prin reprezentanții ei — profesori și studenți, — a desfășurat și în acest an o intensă propagandă misionară. Centrele mai importante, unde tinerii noștri au dus cuvântul învățăturilor înțelepte și au făcut să răsune cântul înviorător, sunt: Huedin, Ludoșul-de-Mureș, Câmpeni, Valea-Drăganului, Mociu, ș. a. Reprezentată cu demnitate a fost Academia și la festivități înafară de granițele Eparhiei; așa Decanul Academiei a participat efectiv la sărbările centenarului Eparhiei Aradului și la Congresul preoțesc din Alba-Iulia. Studenții teologi au participat prin delegați aleși la Congresul studentesc din Craiova și la cel al studențimii Micei-Antante la Praga. Din fericitul prilej al jubileului P. S. Sale Episcopului, Soc. stud. „Credința Ortodoxă“, a editat un foarte bine îngrijit Almanach. Se încheie cu acest an școlar un ciclu de șase ani dela înființarea instituției, iar cu ajutorul material al Ven. Consiliu Eparhial și al P. S. Sale Episcopului, s'a putut publica *Anuarul* Academiei, cuprinzând istoricul înființării, dezvoltării și activității ei. Din enumerarea evenimentelor mai însemnate, petrecute în sinul Academiei, s'a putut desprinde faptul îmbucurător, că această instituție își îndeplinește conștiincios nobila ei chemare.

După încheierea cuvântării dlui Rector, corul a intonat ps. „Ție...“ după care urmează cuvântarea bogată în frumoase și înțelepte povețe și directive, a P. S. Sale Episcopului. P. S. Sa zice între altele:

„Cuvântul meu se îndreaptă întâi către profesorii Academiei, acești conștiincioși sămănători de semințe bune, și le exprim recunoștința mea în numele Bisericii pentru serviciile aduse. Înțeleg să apreciez munca lor, dar îi rog acelaș timp să stăruiască și pentru viitor din tot sufletul lor tânăr, a-și pune toate puterile și toată dragostea în serviciul cauzei. Cu cât se vor ridica la un nivel mai înalt de acțiune și gândire în exercitarea profesiei lor, cu atât vor corespunde mai mult măreței lor chemări, cu atât mai apreciate și urmate vor fi învățăturile ce le dau. Pilda vieții lor să nu lase nimic de dorit, virtuțile creștinești, să-i împodobească în cel mai înalt grad, spre binele și fericirea proprie, cât și spre ridicarea prestigiului instituției.

Se îndreaptă apoi cuvântul meu către absolvenții Academiei, cari de azi înainte nu vor mai figura printre studenții înscriși în registrele anuale ale Instituției. Cu trupul se despart azi de localul școlii, dar cu sufletul se cade să rămână pururea legați de izvorul de luminare și educație, ce i-a pregătit pentru nobila carieră preoțească. Au datoria sfântă să cinstească acest prețios izvor prin vorbele și mai ales prin faptele lor. Implinirea conștiincioasă a datoriei în cariera ce au îmbrățișat-o, viața lor morală și pilduitoare pentru toți, purtarea lor cuviincioasă și înțeleaptă să vestească oricui, că școala ce-au făcut-o, a fost în indevăr o școală înaltă. Din parte-mi le urez tot succesul, mângăierea și mulțumirea sufletească în viața nouă de muncă pe care în curând vor începe-o.

Am cuvânt de povăț și pentru toți ceilalți tineri ai Academiei. Vă întoarceți pela vetrele părintești, vă stă înainte timp suficient de repaos și recreație, astfel că vă puteți reface corespunzător pentru reluarea firului studiilor întrerupte, când vă veți înapoia la începerea noului an de studii. Dar un lucru trebuie să vă fie neîncetat înaintea ochilor: părinții, rudele, cunoștii și vecinii vă vor privi cu interes și atențiune. Purtarea voastră va trebui deci să fie ireproșabilă, modestă și prevenitoare. Indesebi atașarea de biserică trebuie să se manifesteze ori decâte ori veți avea ocazie. Numai astfel se va putea cunoaște, că nu interese lăaturalnice, ci numai devotamentul

și dragostea adevărată pentru biserică și cauza sfântă, v'a îndemnat să-vă dedicați studiului teologic.

Cu acestea închei, implorând harul și binecuvântarea cerească asupra profesorilor și studenților Academiei și urându-le spor la muncă și pentru anul viitor școlar.

Corul teologilor a mai intonat o cântare și serbarea a luat sfârșit într'o caldă și înălțătoare atmosferă.

Rap.

Instalarea noului protopop gr.-cat., a Păr. Ion Agârbiceanu, la Cluj.

Duminecă, 22 Iunie a. c. în cadrul unei frumoase festivități, s'a făcut instalarea noului protopop gr.-cat. al tractului Cluj în persoana păr. *Ion Agârbiceanu*. Forurile superioare bisericesti din Blaj, nu puteau face o alegere mai potrivită. Păr. Agârbiceanu cu calitățile sale superioare de scriitor și preot va contribui simțitor la înălțarea prestigiului bisericii, cât și cea a neamului nostru între celelalte confesiuni, aici în Cluj.

P. S. Sa Episcopul nostru *Nicolae Ivan*, a ținut să deie expresie viilor sale sentimente de bucurie și apreciere din acest festiv prilej, atât în numele P. S. Sale, cât și cel al bisericii ce o reprezintă, dând delegație specială păr. cons. eparhial și protoereu stavrofor *Dr. Seb. Stanca*, dlui Rector al Academiei teologice *Dr. I. Vască* și păr. protopop *N. Vasia*, să asiste la solemnitatea instalării păr. Agârbiceanu și să prezinte salutul omagial al clerului și credincioșilor noștri.

Atât la festivitatea instalării din biserică, cât și la recepția și banchetul care au urmat, delegații noștri au participat și au prezentat omagiile cuvenite. Au făcut o deosebită impresie cuvintele păr. Dr. Stanca și Dr. Vască, rostite la banchet în onoarea celui sărbătorit.

Urăm și din partea noastră păr. Agârbiceanu să-și poată îndeplini noua însărcinare cu succesul dorit spre binele și prosperarea bisericii sale cași spre mulțumirea tuturor.

NOUA LEGE

Blândeța.

„Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul“.

Mat. 5. 5.

Nu vi-se pare ciudată armă: blândeța destinată să stăpânească pământul!? Va putea ea vre-o dată ținea piept cu gloanțele aruncate de tunurile lui Krupp ori va putea neutraliza efectul gazelor asfixiante?

Blândeța poate fi doar o podoabă frumoasă a bărbatului înțelept; ea stă bine fecioarelor, cari sunt poezia acestei vieți aspre, colțuroase; mamelor ce poartă grija copiilor, cari sunt viitorul și mântuirea noastră. În acest senz au apreciat-o filozofii, au cântat-o poeții și a preamărit-o psalmistul.

Astfel a considerat-o și Isus: ca o podoabă frumoasă a omului, ca o comoară neprețuită a sufletului omenesc. Ca pe cea dintâi comoară, ce trebuie să-și găsească loc în sufletul sărăcit de ori ce deșertăciune lumească și trecut prin botezul lacrimilor. Ea nu are a face nimic cu planurile de cucerire a împăraților, cu imperialismul popoarelor; nici odată nu va ști să mănuiască o armă, mâinele ei fiind deprinse numai cu uneltele de lucru. Nici odată ea nu va putea stăpâni pământul în înțelesul actual a cuvântului.

Cu toate aceste virtuțile blândeței a făcut să cadă spada ucigătoare din mâna legionarului roman; în fața blândeței manifestată de creștinii celor dintâi veacuri, cari nu considerau cuvintele Mântuitorului drept poezie admirabilă, s'a frânt neputincioasă ura și cruzimea lui Nero.

Abia în 300 de ani o ceată de blânzi au cucerit împărăția romană, care părea de neînving.

Dar Isus Christos nu s'a gândit, în momentul când rostea a treia fericire, la împărăția creștină, dobândită în semnul crucii, a lui Constantin cel mare. Nu s'a gândit nici la regii apostolici, ori episcopii conducători de oștiri creștine, nici la cavalerii crucii, dornici de a împodobi cu o cruce mormântul Aceluia, a cărui trup nici odată n'a putut fi înghițit de întunerecul pământului. Nu s'a gândit la nici un fel de împărăție lumească.

Pământul făgăduit de Isus celor blânzi nu e cuprins în orizontul ochilor omenesci; abia auditorii de pe Munte a lui Isus l'au întrezărit în zarea depărtării într'un moment de sfânt extaz; pământul făgăduinți, *împărăția lui Dumnezeu*.

Pe aceasta a făgăduit-o Isus drept moștenire celor blânzi. Moștenire venită de a gata, fără nici o luptă, fără nici o stăruință.

Blândeța nu e armă de cucerire; ci, întrucât este armă, ea e *armă împotriva pornirilor noastre rele*. Propriile noastre suflete pot fi învinse cu arma blândeței. Fie războinică, acaparatoare, impulsivă, răz-bunătoare este dușmanul propriei noastre ființe și totodată cel mai grozav dușman al omenimei.

Blândeța e menită să învingă acest temut dușman din internul nostru și prin aceasta toate isprăvile lui din lume, întemeind astfel, aici pe pământ, cea mai esențială condițiune a împărăției lui Dumnezeu: pacea.

Cât pentru lumea ce ne încunjură, blândeța nu e armă de atac, ci scut de apărare. Toate săgețile vicelanului, pornite din vicleșug se vor sfărâma de acest scut. Bârfelile mîncinoșilor, lăcomia indobitociților, răutatea, pizma, fărădelegea sunt neputincioase față de cel blând.

Ca într'o cetățuie inexpugnabilă, cel blând va putea să trăiască liniștit, senin, de ar arde împrejurul său lumea întregă în focul urei. Flăcările acestui foc nu vor putea cuprinde cetatea și zidurile ei vor ținea răcoare împotriva căldurei dogoritoare a iadului.

Dar va veni vremea, când va cădea frântă, înaintea scutului blândeței și cea din urmă săgeată a dușmanului. Atunci el va fi desarmat și va cerși pace.

Blânzii vor moșteni efectiv, sigur, nu numai pământul făgăduinții, neindicat pe nici o hartă, străin de pe glob, existând doar în sufletele noastre în dreptul de a trăi o viață omenească adevărată — ei vor moșteni și *împărățiile lumii acesteia*. Pacea totală, înțelegerea deplină între oameni și între națiuni nu e o utopie deșartă, o himeră înșelătoare ci o nădejde sfântă a tuturor doritorilor de bine. Aceasta nădejde se bazează pe împrejurarea, că omenimea în nenumărate rânduri a dat dovadă de bun

simț, și acest bun simț va sfârși, va trebui să sfârșească prin a înțelege, că războiul — cât de mult țin încă azi oamenii la dreptul de a se război — este cași piatra, pe care un nebun o aruncă în apă și o sută de înțelepți nu sunt în stare să o scoată afară. Războiul este justificarea cuvintelor apostolului Pavel: „crezându-se pe sine a fi înțelepți, au înebunit.“ — Bunul simț al popoarelor va sfârși prin a înțelege că *agresiunea este osândă*, iar *blândeța mântuire*.

Până atunci va mai trece însă multă vreme.

Dar cei cu multă râvnă și cu puțină răbdare se întreabă: „Noi nu avem dreptul să ne bucurăm de binefacerile acestei păci? Printr'un război sfânt, într'o mânie supremă n'am putea realiza deodată, ceea ce blândeța va face abia în decurs de multe veacuri?”

Și mânia are doar justificare divină. Moisi a rupt tablele legii sfărâmând cu ele vițelul de aur — iar Isus a scos din lăcașul Tatălui Său cu zbiciul pe samsarii celor sfinte. N'am putea imita și noi gestul lor?”

Ba da — însă cu o condițiune: să avem și noi sufletul lor.

Mânia este dreptul sfinților; numai ei pot avea judecata sigură, că pedepsele aplicate în numele lui Dumnezeu nu servesc nici decât scopurile Satanei. Înainte și după Sinedriul care a condamnat la moarte Cuvântul întrupat, de nenumărate ori oamenii s'au adunat la judecată și osândind răul după *pofta inimei lor* și-au iscălit propria lor osândă. Pe dealul căpăținei deodată cu Isus a fost răstignită și posibilitatea de mântuire a lui Israil. Și istoria cunoaște nenumărate astfel de grosolanii idololatre. Chiar și războaie lungi, grele s'au purtat în numele lui Dumnezeu. Ad maiorem dei gloriam — dar inspirate de Satana. Aduceți-vă aminte numai de Cavalerii crucii — ordul Ioanit — cari, vrând să încreștineze pe Litvani, le-au aprins casele, le-au siluit fecioarele și i-au omorât fără milă.

Mânia este un drept a lui Dumnezeu, fiindcă El nu poate greși — nouă, oamenilor, ne este indicată calea blândeței. Numai pe aceasta cale nu vom putea greși.

De câte ori mă gândesc la podoaba frumoasă, creștinească a blândeței, îmi răsare în minte o imagine din copilărie. Citeam pe Gulliver și par'că și acuma îl văd, în-

tins pe iarbă — o nesfârșită stepă din împărăția pitică a piticilor — legat cu sfori, supravegheat de o oștire întreagă — el stătea liniștit, căci își cunoștea superioritatea. Îl văd apoi umblând atent, cu grije prin capitala lor, în raport cu dimensiunile lui un furnicar mai răsărit; făcând servicii mari acestor oameni pitici, dar pățimași.

Mici de suflet, mari de patimi, și noi suntem un furnicar încălțit de mâna nevăzută a diavolului. Peste acest furnicar umblă cu pași atenți, căutând să nu vatem pe nici una din furnicile, cari și-au pierdut capul, conștii de superioritatea lor morală, cei blânzi.

Ei sunt uriașii, supra-oamenii.

Pământul e destinat moștenire lor.

De-aceia a zis Isus: „Feriți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul“.

Pr. Ion Goron.

CRONICĂ

Nouii absolvenți ai Academiei teologice. A treia serie de absolvenți ai Academiei teologice, ne-a dat-o ultimul an de studii 1929/30. Așa au trecut ultimul examen de absolvire cu rezultate foarte frumoase studenții: Ioan Bunea, Florea Murașanu și Sever Stănilă „*cu mare laudă*“, Grigorie Belean, Nicolae Cozma, Vasile Herdea, Teodor Lazar și Mihail Leicu — „*cu laudă*“. — Exprimăm tinerilor absolvenți felicitări și le urăm aceleași succese îmbucurătoare și la examenele practice din via Domnului.

Hirotoniri. P. Sf. Sa Episcopul nostru în zilele de 24, 25 și 26 Iunie c., în paraclisul episcopiei, a hirotonit întru diacon preot și duhovnic pe clericii Gheorghe *Giurgiu*, ales preot în Neagra-de-jos, protopopiatul Câmpeni și pe Ioan *Velțan*, numit adm. parohial în Iernut, protop. Ludușului.

Cununie. Duminecă în 29 Iunie c., ora 8 seara, se va celebra în biserica catedrală din Cluj, cununia dsoarei Sempronie *Lupaș*, — fica dlui prof. univ. Dr. Ioan Lupaș, — cu dl Mircea *Georgescu*, avocat în Cluj. Felicitările noastre.

Lista celor uciși și arși pe rug la Beliş în 7 Nov. 1918. 1. Simion Mihuț Poștaș, 2. Nicolae Bâlc Luchi din *Beliș*, 3. Dumitru Tripon I. Nicolae, 4. Ioan Bâlc a Lichi, 5. Gheorghe Mihuț a Vili, 6. Pasc Popa a Tocuțului toți din *Giurcuța-de-jos*, 7. Vârvara Pota din *Giurcuța-de-sus*, 8. Ioan Vlaic, 9. Gheorghe Mariș, 10. Avram Costea, 11. Dumitru Giurgiu, 12. Lazar Savu, 13. Ioan Lazar, 14. Francisc Müller din *Mărișel*, 15. Gavril Dreve Rotoș, 16. Ion Dreve, 17. Ioan Michile, 18. Gavril Vasăr, 19. Petru Coalo, 20. Onuț Morar Misaroș, 21. Ioan Goia, 22. Ioan Nistor din *Mănășturul-românesc*, 23. Lazar Dumitru lui Dumitru Minaș, 24. Gheorghe Neag lui Gh. Jujui, 25. Rafila Oneț I. Ispas a Petrușii, 26. Savul Neag a Luchi, 27. Ioan Neag Tolan, 28. Nicolae Radac lui Ioan, 29. Dumitru Nicola, 30. Dumitru Giurgiu a Nichi Curtului, 31. Petru Todea, 32. Ana Todea, 33. Santioana Stan, toți din *Arada*.

Înmormântarea preotului Gavril Nodiș din Costeni. Preotul Gavril Nodiș, decedând în ziua de 29 Mai 1930, în vârstă de 69 ani și 43 ani de rodnică păstorie, a fost înmormântat cu solemnitate convenită de către adm. prot. Nic. Gherman, asistat de preoții I. Roman, A. Herman, T. Herman, I. Budu, Gh. Dancu, Gh. Buda, I. Both și A. Perhaită. Predica a rostit-o pr. adm. prot. N. Gherman, vorbind despre rolul păstorului sufletesc. La groapă a vorbit pr. I. Buda, apoi învățătorul Al. Lucian în numele comitetului școlar. — Dumnezeu îl odihnească în pace.

Deces. În 8 Iunie c., a adormit în Domnul, după 65 ani de viață și 44 ani de fericită căsătorie, *Maria Lador*, soția preotului nostru Grigoriu Lador din Chiuiești. — Odihnă lină adormitei și sincere condoleanțe jalnicei familii.

Posturi vacante de protopopi în eparhia Oradea. Atragem atențiunea P. C. preoți asupra concurselor publicate în „Legea Românească“, organul oficial al Eparhiei Oradea pentru *posturile de protopopi din Rieni, Salonta, Tileagd și Vașcău*. Cererile de concurs se pot înainta până la data de 29 Iulie a. c.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 17—1929/30.

COMUNICAT

Comitetul Central al Asociației „Andrei Șaguna“ a luat măsuri prin adresa circulară din 18 Ianuarie 1930, trimisă P. C. Protopopi, ca să trimită informațiile ce li se ceruseră, cu privire la membrii Asociației Clerului și la tipărirea și distribuirea între frații preoți a Analelor Asociației.

Deoarece până azi am primit numai puține răspunsuri, P. C. Protopopi și P. C. Prezidenți ai despărțămintelor noastre, sunt rugați să răspundă cu toată graba la încredințarea ce li s'a dat, trimițând rapoartele la **Arad**, pe adresa *D-lui Președinte al Asociației, Dr. Gh. Ciuhandu*.

Sibiu, 12 Iunie 1930.

Biroul Asociației „A. Șaguna“.

Nr. 782/1930 prot.

(15) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a *Caianu*, protopopiatul Cluj, numărul credincioșilor 945, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Sesiune parohială de 34 jug. pământ calitate I, și două drepturi de pășunat.
4. Ună zi de lucru dela fiecare familie, cedând 15 zile cantorului și 5 crâșnicului.
5. Stola fixată de Consiliul parohial în sedința din 15 Iunie a. c.

Impozitul după pământ îl plătește preotul.

Candidații își vor înainta, în termen, actele cerute de Regulamentul pentru întregirea parohiilor, Oficiului protopopesc din Cluj și cu învoirea prealabilă a protopopului se vor prezenta în parohie pentru a cânta, predica și ceremonia.

Concurenții vor avea să producă act de încuviințare dela P. Sf. Episcop, că-i admite să concureze la acest post de paroh, altfel nu vor putea fi luați în candidare. Cluj, la 23 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc din Cluj, de acord cu Consiliul parohial.

Nicolae Vasiiu, protopop.